

Planowanie kariery - porady

Większość z nas usłyszała choć raz to nieco irytujące pytanie: „Gdzie widzisz siebie za pięć lat?”. Jak na nie odpowiedzieć? Czy w ogóle możliwe jest, abyśmy wiedzieli, co chcielibyśmy robić lub jak będzie wyglądać nasza kariera za kilka lat?

Pytanie o to, jak widzimy swoją przyszłość najczęściej pada podczas rozmów kwalifikacyjnych, czasami jednak można je też usłyszeć w trakcie spotkań towarzyskich czy podczas przyjęć. Rozpoznanie i komunikowanie swoich celów zawodowych jest wyzwaniem nawet dla najambitniejszych i najbardziej zdeterminowanych jednostek. Czy w ogóle można przewidzieć, co będzie się robić (bądź będzie się chciało robić) za kilka lat? Planowanie kariery zawodowej z takim wyprzedzeniem jest bardzo trudne.

<https://www.hbrp.pl/start-kariery>

Twoja przyszłość zależy od ciebie

W obecnych realiach kariery zawodowe toczą się krętymi drogami, a przyszłość jest często niepewna. *Dziś niezwykle trudno jest przewidzieć, co się będzie działo za pięć lat. Większość firm nie wie nawet, jakie wyzwania przyniesie okres dwóch czy trzech lat*, ocenia Joseph Weintraub, profesor zarządzania i działalności korporacyjnej Babson College i współautor książki *The Coaching Manager: Developing Top Talent in Business*. Chociaż udzielenie bezpośredniej i szczerzej odpowiedzi na to pytanie może przysparzać trudności, Weintraub i Timothy Butler, starszy wykładowca i kierownik Programów Rozwoju Kariery w Harvard Business School, są zgodni co do tego, że trzeba być na to przygotowanym. Dlatego też należy każdą rozmowę traktować jak była kwalifikacyjną. *Każda napotkana osoba to potencjalny nowy kontakt, na chwilę obecną lub w przyszłości*, mówi Weintraub.

Pierwszy krok do odpowiedzi na pytanie o własną przyszłość to odkrycie swojej własnej odpowiedzi. *To niezwykle głębokie pytanie. Przede wszystkim należy się zastanowić, co dla nas samych ma znaczenie*, mówi Butler. **Na własne potrzeby musisz sprecyzować, jakiej kariery zawodowej pragniesz, zanim będziesz w stanie z przekonaniem opowiadać o tym innym.**

Idealna równowaga pomiędzy życiem osobistym a zawodowym: czy to w ogóle możliwe w świecie zdominowanym przez wieczny pośpiech, stres, piętrzące się obowiązki i kolejne nadgodziny? Jak osiągnąć mityczny work-life balance? Okazuje się, że proste rozwiązania na szczęśliwe życie osobiste i zawodowe są na wyciągnięcie ręki. Wystarczy, że skorzystasz z naszych praktycznych wskazówek.

Zastanów się nad swoimi celami zawodowymi

Znalezienie odpowiedzi na pytanie o własną przyszłość nie jest łatwym zadaniem. *Prawdziwą trudnością jest poświęcenie mu dłuższego czasu. Jeśli zastanowisz się nad nim tylko przez chwilę, napytasz sobie biedy*, mówi Butler. W swojej książce *Getting Unstuck: A Guide to Discovering Your Next Career Path* Butler ostrzega, że aby odpowiedzieć na to pytanie, należy poważnie zastanowić się nad sobą i nad tymi aspektami własnego życia, którym zwykle nie poświęcaliśmy zbyt dużo uwagi. **Pierwszy krok to refleksja nad tym, w czym jest się dobrym, a w czym nie**, mówi Weintraub. Zdecydowanie zbyt wielu ludzi marnuje czas robiąc coś, do czego nie są stworzeni lub czego zwyczajnie nie lubią. Weintraub proponuje zadać sobie następujące trzy pytania:

1. Jakie są moje wartości?

2. Jakie są moje cele?

3. Ile jestem w stanie zrobić, aby je osiągnąć?

Tego typu rozważania pomogą ci określić wizję kariery na nadchodzące pięć lat. Kolejnym wyzwaniem jest umiejętność zakomunikowania jej w rozmaitych sytuacjach: podczas spotkania z szefem, zawierania nowych kontaktów lub rozmowy kwalifikacyjnej.

Przyznaj się do własnej niewiedzy

Może się tak zdarzyć, że mimo usilnego sięgania w głąb własnej duszy nie osiągniesz spodziewanego efektu. Na decyzje dotyczące kariery wpływa wiele płynnych czynników - rodzina, sytuacja ekonomiczna, finanse - i możesz zwyczajnie nie być w stanie przewidzieć, co czeka cię w ciągu najbliższych pięciu lat. Niektórzy obawiają się, że jeśli nie będą mieli sprecyzowanej odpowiedzi na pytanie dotyczące własnej przyszłości, zostanie to odebrane jako brak celów. W niektórych sytuacjach faktycznie może tak być. *Niektórzy ludzie nie traktują poważnie tych, którzy nie mają ambicji*, mówi Weintraub.

Z drugiej strony jednak nie warto mówić nieprawdy, ani przedstawiać zmyślonej odpowiedzi, która ma zadowolić twojego rozmówcę. Jest to szczególnie ryzykowne podczas rozmów kwalifikacyjnych. Deklarując, że chcesz w ciągu pięciu lat stać się odpowiedzialny za wyniki finansowe firmy, możesz zapewnić sobie określone miejsce pracy, ale czy będziesz z tego powodu szczęśliwy? *Pamiętaj, że twoim celem jest znalezienie takiej pracy, która ci odpowiada, a nie pierwszej lepszej. Nie chcesz przecież dostać pracy tylko ze względu na dobrą rozmowę kwalifikacyjną*, mówi Weintraub.

Zamiast mówić o przyszłości, powiedz, czego chciałbyś się nauczyć

Zrozum, o co naprawdę cię pytają

Butler i Weintraub są zgodni co do tego, że pytanie o to, gdzie widzisz siebie za pięć lat, nie jest kwestią oczywistą. Butler utrzymuje, że osoby rekrutujące zadają je w celu pozyskania kilku informacji naraz. Podczas rozmowy kwalifikacyjnej mogą się one zastanawiać, czy za pięć lat będziesz ciągle pracować dla firmy. *Koszty związane z rotacją pracowników są wysokie, więc jednym z najistotniejszych celów dla mnie jako menedżera ds. rekrutacji jest pozyskanie kogoś, kto będzie mógł zostać w firmie*, mówi Butler. Pytanie to ma też ukryte

drugie dno: Czy to stanowisko i związane z nim obowiązki pasują do ciebie? Osoba odpowiedzialna za rekrutację chce wiedzieć, czy twoja praca będzie ci się podobać. Weintraub wskazuje na jeszcze jedną możliwość: **Pracodawcy starają się określić twoją determinację i poziom aspiracji**. Innymi słowy, interesuje ich, czy jesteś osobą ambitną. Zanim odpowiesz na pytanie o wizję własnej przyszłości, zastanów się nad tym, czego pytający chce się od ciebie dowiedzieć.

Postaw na kształcenie i rozwój

Wskazanie konkretnego stanowiska w firmie jako docelowej ambicji może zostać odczytane jako aroganckie - szczególnie, jeśli osoba rekrutująca zajmuje to stanowisko. Butler zaleca, aby udzielić odpowiedzi na pytanie w kategoriach kształcenia i rozwoju (powiedzmy, jakie umiejętności chcesz rozwinąć przez najbliższe pięć lat), zamiast dopominania się o konkretne stanowisko w firmie. Na przykład: „Nie jestem w stanie dokładnie określić tego, co będę robić za pięć lat, ale mam nadzieję na dalszy rozwój moich umiejętności jako strateg i menedżer”). Jest to bezpieczna odpowiedź, bez względu na twój wiek lub pozycję zawodową. „Sprawianie wrażenia, że nie chcesz się nauczyć niczego więcej ponad to, co już umiesz, to nigdy nie jest dobry pomysł” mówi Weintraub.

Sparafrazuj pytanie

Badania pokazały, że bardziej istotne niż udzielenie konkretnej odpowiedzi na zadane pytanie jest udzielenie odpowiedzi dopracowanej. Podejdź do rozmowy kwalifikacyjnej, mając na uwadze trzy rzeczy, które pracodawca powinien o tobie wiedzieć. Każde zadane pytanie - nie tylko to o plany na przyszłość - wykorzystaj, aby te fakty zaprezentować. Możesz też skrócić okres, którego ono dotyczy, odpowiadając na przykład: „Nie wiem gdzie będę za pięć lat, ale w przeciągu roku zamierzam przyciągnąć kilku prestiżowych klientów”. Możesz też skorzystać z okazji, aby opowiedzieć o tym, dlaczego dane stanowisko pracy szczególnie cię interesuje. **W każdej sytuacji opartej na konkurencji, pracę dostanie ten, komu naprawdę na niej zależy i kto będzie w stanie o tym opowiedzieć**, mówi Butler.

Zasady, o których musisz pamiętać

Tak:

- Zaczynij od autorefleksji i znajdź swoją własną odpowiedź na pytanie o przyszłość.
- Postaraj się zrozumieć, czego rozmówca chce się dowiedzieć.
- Skróć okres, którego dotyczy pytanie, aby być w stanie udzielić konkretniejszej i bardziej racjonalnej odpowiedzi.

Nie:

- Nie wymyślaj odpowiedzi, co do której sam nie jesteś przekonany.
- Nie ubiegaj się o konkretne stanowisko w firmie; zamiast tego, opowiedz o tym, czego pragniesz się nauczyć.

- Nie czuj się w obowiązku udzielać wyłącznie precyzyjnej odpowiedzi na wąsko postawione pytanie - poszerz je, aby zaprezentować to, co osoba rekrutująca powinna o tobie wiedzieć.